

Scénář – Petr Bačák

Petr Bačák, narozený 6. 4. 1960 v Boršicích u Buchlovic, si během života prošel mnoha zkouškami. Osud mu často stavěl do cesty překážky, ale pokaždé si dokázal poradit. Přestože jeho rodina nebyla nakloněna tehdejšímu režimu, nevzdal se. Vybudoval si život, za který se dnes nemusí stydět.

Jednou z prvních událostí, na které si z dětství vzpomíná, je okupace. Byl tehdy příliš malý na to, aby chápal význam slov jako okupace nebo strach. Svět dospělých se náhle proměnil, i když on sám ještě nerozuměl proč. Přesto mu v paměti zůstalo jedno konkrétní ráno.

„Když jsem se ráno probudil, a došla mamka a říká: Přišla mamka a říká: je válka!“

Boršice sice nepatřily mezi největší obce, přesto se ani jim nevyhnuly oběti spojené s osvobozením. Některé životy skončily příliš brzy – v době, kdy se fronta blížila a napětí bylo téměř hmatatelné, stačil jediný okamžik k tragédii. Tyto události dodnes připomínají malé pomníčky rozeté po vesnici – tiší svědkové toho, že i svoboda měla svou cenu.

„Blížili se k Boršicím, ti Němci, někoho zadrželi v nějakém domě, byla tam přestřelka, asi dva nebo tři lidé z těch Boršic vlastně při té přestřelce, ať už od Němců nebo-to je jedno, osvoboditelů, tak umřeli a mají tam pomníčky.“

V té době rozhodovala o životě obyčejných lidí politika více než jejich schopnosti či snaha. Samotné studijní výsledky nestačily a svoboda volby byla spíše iluzí. Budoucnost byla často určena zvenčí a jen málokdo ji mohl ovlivnit. Přesto se lidé snažili najít vlastní cestu a zachovat si důstojnost.

„V té době o tom, kam kdo půjdeme, více méně rozhodovala strana a vláda. Nebylo to tak jednoduché, že bychom se mohli v té době kamkoli hlásit, tak zkrátka a dobře, více méně mně řekli že, přestože jsem měl vyznamenání a všechno, že na střední školu ať se radši nehlásím.“

Také knihovny byly tehdy spíše kontrolovaným prostorem než místem svobodného poznání. Každá kniha musela projít schválením, aby odpovídala požadavkům režimu. Místo rozmanitosti zde převládala pouze „nezávadná“ literatura. Svoboda myšlení byla omezená, a i kultura podléhala přísným pravidlům.

„Nebo celá knihovna byla vlastně prozkoumaná tak, aby se tam z pohledu socialistické, těch řídicích, tady z těch, co byly z vlády, aby se tam nedostalo nic, to, nezavadného.“

Drobné projevy nespokojenosti nebo humoru byly rychle potlačeny. I zdánlivě nevinná poznámka mohla mít nepříjemné následky. Petr tehdy zastával funkci nástěnkáře u Strany a rozhodl se situaci odlehčit po svém. Spolu s kolegou vyvěsili na nástěnku fotografie žen v plavkách ze zahraničí s přáním hezké dovolené. Jak se však ukázalo, příliš dlouho tam nevydržely.

„A lepili jsem to tam a to jsme napsali: přejeme krásnou dovolenou. To tam nevydrželo ani půl hodiny. Po půl hodině už jsme byly aj s Rost'ou na koberečku. Nástěnka už, byla už zašlapaná někde bokem.“

Z vojny si Petr odnesl řadu vzpomínek, které v něm přetrvaly dodnes. Některé jsou těžké a připomínají mu náročné chvíle, jiné naopak úsměvné či radostné. Vojenská služba pro něj znamenala směs vypjatých situací i nových zkušeností.

„A mně řekl. Tak vezmi si jednoho a zanepte jim to jídlo. Tma jak v pytli: Vůbec utajen, kde jsou tak

jsem jim to roznášel. Tak začal jsem nosit to asi zhruba v pět hodin odpoledne a poslední tank jsem našel v pět hodin ráno.“

Tato vzpomínka se váže k jednomu večeru, kdy s ostatními vojáky odpočívali. Nebyli to žádní svatoušci a dopřáli si i pivo, přestože to bylo zakázané. Riziko trestu bylo v té době velmi reálné.

„Ale kdyby mě našel, tak bych byl zavřený. V té době se hodně, hodně zavíralo, ať už do vojenské věznice, tak i za menší prohřešky. Sabinov je někde úplně na konci Slovenska – vyhlášená vojenská věznice.“

Maminka pana Bačáka pracovala v zemědělství a tatínek byl zedník. Rodina neměla žádný výrazný majetek, a proto si musel vše, co má, vybudovat vlastní pílí.

„Nikdy jsem nezdědil nějaké bohatství, abych si mohl nějakou firmu koupit.“

Pocházet z nemajetných poměrů může být překážkou, ale také motivací. Pan Bačák se nenechal odradit a postupně si vybudoval vlastní cestu. Na závěr nám prozradil své životní motto, které vystihuje jeho přístup k překážkám i výzám.

„Já mám jedno životní moudro, co, čeho se držím. V každém okamžiku přemýšlej a bojuj!“